

TLMAČSKÉ ECHO

Číslo 1

Ročník 13. jún 2020

SLOVO PRIMÁTORA

Milí Tlmačania,
zdá sa mi akoby to bolo iba nedávno, čo som sa vám prihovárал zo stránok nášho občasnika. Opäť prišiel jeho čas a čas, kedy vás informovať o živote v meste.

Tentokrát má dianie v meste zvláštnu príchuť. Je podfarbené krízovou situáciou, ktorú zažíva celý svet. Vírusové ochorenie COVID-19 a opatrenia s ním spojené zasiahli naše životy znenazdajky a bez prípravy. Mnohé rodiny ostali doma, odrezané od každodennej činnosti, deti bez škôl a iní práve naopak. V prvej línii boja za záchranu nášho zdravia. Týmto hrdinom dnešných dní patrí náš obdiv a vďaka. Obdiv však patrí všetkým nám, ktorí sme situáciu zvládali krok po kroku zodpovedne a odhodlane. Z tohto pohľadu sa zdajú dávne chvíle, keď sme reagovali na situáciu zhľadali potrebný materiál, šli rúška, nehľadeli na čas, či osobný záujem a riešili jedine, ako ochrániť zdravie našich občanov. Do tohto procesu sa nezištne pridalo mnoho dobrovoľníkov, ktorí bez obmedzenia šli rúška. Výsledkom bola ich distribúcia všetkým našim zraniteľným občanom seniorom a ľuďom vystaveným svojou prácou, možným rizikám. Všetkým, ktorí sa podieľali na tejto nezištnej pomoci patrí moja úcta a vďaka.

Z pohľadu mesta sme nastavené opatrenia zvládali veľmi dobre. Dôležitú úlohu plnil Krízový štáb mesta, Dobrovoľný hasičský zbor mesta, zamestnanci MsÚ aj Služby mesta Tlmače, ktorých súlad pri plnení opatrení bol kľúčový na zvládnutie tejto vážnej situácie.

Prebiehajúca kríza však vo všetkých oblastiach zmenila naše životy, smerovania, či priority. Naše mesto vstúpilo do roku 2020 v rozpočtovom provizóriu. To znamená, že mestské zastupiteľstvo neschválilo predložený návrh rozpočtu na rok 2020, čím mesto posunulo na cestu čerpania rozpočtu v zmysle prvého schváleného rozpočtu na rok 2019 a uzavrelo cestu investíci-

(Pokračovanie na str. 2)

Foto: Eva Sopková

Tlmačský polmaratón sa behal aj v roku 2020!

Napriek nepriaznivým okolnostiam súvisiacim s korona-situáciou sa tradičné bežecké podujatie Tlmačský polmaratón konalo aj v máji 2020. Mesto Tlmače, Mestské kultúrne stredisko Tlmače, Atleický klub (AK) Tlmače a Detský atletický klub (DAK) Tlmače sa rozhodli tento ročník v špeciálnych podmienkach spraviť netradične – virtuálnou formou – a navy-

še tým podporiť deti z DAK Tlmače. Behať tento rok mohol naozaj každý, stačilo sa prihlásiť cez online formulár a kedykoľvek počas prvých dvoch májových týždňov absolvovať svoju kategóriu polmaratón (21.1km), desiatku (10km) alebo tento rok aj špeciálnu hobby-kategóriu 1km behom alebo chôdzou. Celkovo sa do tohto podujatia zapojilo spolu až 132 bež-

cov a niekoľko desiatok detí z DAK Tlmače. Týmto spôsobom sa podarilo pre DAK Tlmače vybrať sumu 300,-€, ktorá bude použitá na organizáciu atletického sústredenia. Vďaka tomu sa sústredenia budú môcť zúčastniť aj deti, ktoré by sa možno za iných okolností pre finančnú bariéru zúčastniť nemohli.

(Pokračovanie na str. 10)

Dar pre Detský atletický klub Tlmače

Keď sa spojí dokopy pár šikovných ľudí, tak sa zadará perfektná vec a presne taká sa podarila organizátorom virtuálneho Tlmačského polmaratónu.

V tomto období sme boli všetci skúšaní niečím, čo nikto nepozná a všetkých nás spojila jedna spoločná myšlienka „Urobiť niečo pre seba a zároveň aj pomôcť.“ Už od 2. mája sa mohli ľudia zapojiť do virtuálneho Tlmačského polmaratónu v troch disciplínach a svoje výsledky posielali až do 17. mája. Aj my ako Detský atletický klub Tlmače sme sa zapojili do polmaratónu, síce deti ešte musia dorásť na odbehnutie polmaratónu, ale hobby beh sme dali s veľkou radosťou. Naši atletici tiež museli určité obdobie svoje tréningy zvládať sami, o to viac sa potešili, keď mohli v malej skupinke

(Pokračovanie na str. 5)

SLOVO PRIMÁTORA

(Dokončenie zo str. 1)

ám, rozvoja, či dotáciám. Kríza spojená s ochorením na COVID-19 ešte nepriaznivo umocnila vyhliadky na opätovné nastavenie rozpočtu pre rok 2020. Táto situácia má negatívny dopad na rozpočet mesta. Ministerstvo financií ohlasuje prepád ekonomiky a teda aj daňových príjmov samospráv. Zatiaľ je známy pokles podielu výnosu z Daní právnických a fyzických osôb do rozpočtu mesta o 100.000 €. Výdavky mesta sme preto znížili na nevyhnutné. Prioritou naďalej ostáva zabezpečovanie opatrení v súvislosti so

časti „Priemstav“ o výmere 31 659 m², ktoré nám otvárajú možnosti zriadenia zberného dvora, či kompostoviska. Formou verejnej súťaže bol zrealizovaný predaj mestského pozemku na výstavbu novej bytovky na Topoľovej ulici. Táto časť mesta dostane nový vzhľad a účel. 22 nových bytov, oddychová a detská zóna, nový Denný stacionár a Komunitné centrum. Rovnako po dlhších rokoch projektových príprav je naplánovaná rekonštrukcia slobodárni, aj tam mesto získa príležitosti na príchod nových občanov.

Spornou ostáva v meste otázka

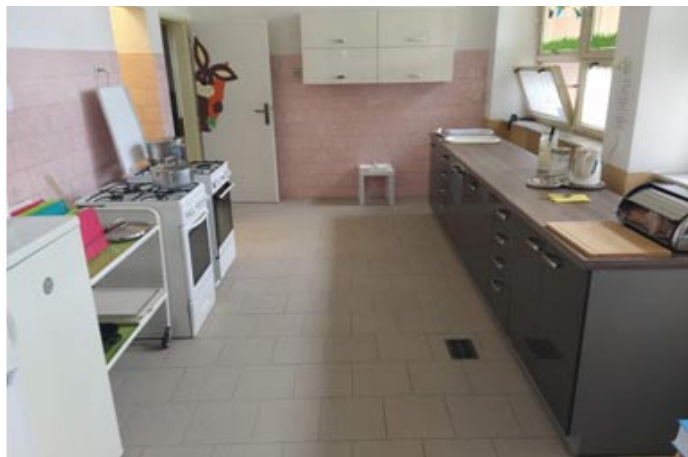
šírením COVID-19 pre organizácie v meste, školu, škôlky a nevyhnutnú údržbu verejných priestranstiev, či zelene v meste. Ďalším negatívnym článkom v rozpočte mesta sú veľmi nízke dane z nehnuteľností, ktoré sú jedným z hlavných nástrojov na zabezpečovanie údržby, či opráv majetku mesta a jeho základný rozvoj. Veľkým problémom je aj nízky poplatok za odpady, ktorý nepokrýva celé náklady spojené so zberom a likvidáciou tak triedeného ako aj komunálneho odpadu. Miera triedenia odpadu je v meste stále nízka a preto nám narastajú zákonné poplatky. Vzhľadom na bohaté životné prostredie a zeleň v našom okolí, narastajú aj náklady spojené s jeho údržbou. Za likvidáciu odpadu platí v zmysle zákona o odpadoch jeho pôvodca a tým je občan. V prípade, že poplatok za odpady v meste nie je stanovený v dostatočnej výške, vzniknutý rozdiel musí doplácať mesto zo svojho rozpočtu a to má priamy dopad na zvýšené výdavky a nižší podiel vynakladania prostriedkov do iných oblastí rozvoja v meste. V týchto dňoch sme ukončili verejné obstarávanie na výber dodávateľa zberu a likvidácie odpadu.

Positívom je, že sa nám po dlhých rokoch súdneho sporu podarilo vrátiť do majetku mesta pozemky v

ako naložiť so stále stratovou prevádzkou Relaxcentra. Na poslednom zasadnutí mestského zastupiteľstva poslanci schválili prípravu podkladov na Verejnú obchodnú súťaž na dlhodobý prenájom tohto oddychovo-relaxačného zariadenia, v ktorom mesto bude požadovať zachovanie prevádzky bazéna a zároveň rozšírenie wellness služieb.

Napriek tejto situácii máme aj pozitívne správy. V oblasti školstva a s využitím situácie, keď sú školy uzavreté, v MŠ Nová sme zrealizovali rekonštrukciu kuchyne a príslušných priestorov, s novou podlahou, osadili sme novú kuchynskú linku, sporák a dodali novú výpočtovú techniku. V ZŠ sa Služby mesta Tlmače postarali o opravu stropov a vymalovanie školskej jedálne. Aj za pomoci dobrovoľníkov prebiehajú v časti suterénu prípravné stavebné úpravy a práce na zriadení kovo a drevoobrábkacích dielni. Veľkým prínosom bude nová učebňa odborných predmetov- fyziky, chémie aj biológie. Žiaci dostanú k dispozícii úplne nové moderné laboratórne vybavenie učebne. Veľkým problémom aj naďalej ostáva havarijný stav strechy telocvične ZŠ a nedoriešený vysoký odber tepla v ZUŠ. Je potrebná výmena okien.

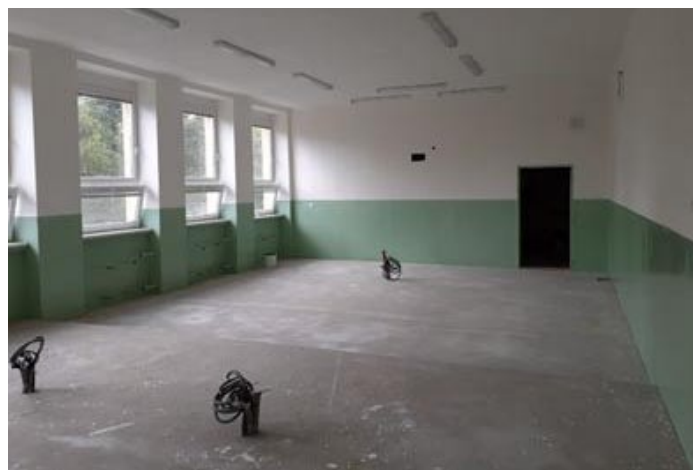
Prebiehajúcou krízou značne utrpela aj naša kultúra. Od marca

s vyhliadkami až do leta boli zrušené všetky kultúrne podujatia ako aj tradičný Tlmačský polmaratón. Iniciatívou pána Ronalda Ďurovského a s pomocou MsKS a AK Tlmače sa podarilo zrealizovať takzvaný virtuálny polmaratón. Všetkým patrí vďaka lebo vyzbierané peniaze poslúžia našim malým atlétom pri ich aktivitách a neposlednom rade si aspoň takto mali možnosť zúčastnení zapožičovať a prispieť tak k vlastnému zdraviu. V obmedzenom režime sme si aj napriek tomu pripomenuli dôležité míľniky našej tradície a histórie. V tichosti sme postavili Máje a kladením vencov pri pamätníku Morho! sme si pripomenuli 75. výročie Ukončenia 2.sv. vojny aj 101. výročie úmrtia generála M.R. Štefánika. Pri tejto príležitosti musím uviesť, že mestské zastupiteľstvo na svojom májovom zasadnutí schválilo Čestné občianstvo pre pána Jána

Tlmačský kotlík či práve Slovenským zväzom cyklistiky potvrdený termín na organizovanie Cyklistických pretekov Slovenského pohára v dňoch 8.-9.8.2020 v Tlmačoch. Verím, že nás všetkých aspoň táto pekná a úspešná akcia opäť spojí v uliciach mesta.

MsKS aj napriek tomu, že sa svojimi aktivitami odmlčalo, pracuje na príprave nových budúcich podujatí. Tentokrát v mierne zmenenej zostave. Riaditeľku MsKS vo funkcii dočasne nahradila p. Adriana Kuklová. „Naša Lucka“ sa istý čas bude venovať tým najkrajším životným povinnostiam, čaká ju úloha matky. Chcem sa jej touto cestou poďakovať za doterajšiu prácu a do budúcnosti prajem iba tie najkrajšie chvíle vo svojej novej úlohe. Pani Kuklovej rovnako prajem veľa úspechov v jej novej funkcii.

Krutého, aktívneho bojovníka v Slovenskom národnom povstaní, ktorý mesto Tlmače nosí so sebou všade po svete nielen slovom ale aj v srdci.

Postupným uvoľňovaním opatrení MsKS v spolupráci s mestom pripravuje na leto niekoľko akcií. Už v úvode leta otvorí opäť svoje brány Denný letný tábor pod taktovkou Veroniky Árendásovej. Chystáme obľúbené Letné kino na novooplotenom amfiteátri, rodinné podujatie ako náhradu za MDD,

Milí Tlmačania, čo viac dodať.

Blíži sa leto a s ním nepochybne naša túžba po oddychu, relaxe a času stráveného spolu s rodinou na dovolenkách. Tie tohtoročné, sú poznačené „koronakrízou“. Možno dovolenku strávite doma, či niekde na krásnych miestach Slovenska. Prajem vám, aby ten očakávaný oddych bol aj napriek situácii taký, ako si ho želáte, aby ste našli chvíle radosti a čas strávený spolu s rodinou.

Miroslav Kupčí
primátor mesta

Zastavil sa v meste Tlmače rozvoj?

Mnohí, ktorí vedia, čo je to rozpočtové provizorium, si na túto otázku vedia odpovedať. Aká je realita? Tak ako zákon ustanovuje, samospráva počas rozpočtového provizoria nemôže investovať svoje prostriedky do nových projektov. Inak tomu nie je ani v Tlmačoch. Zákon však jednu výnimku pozná. Mesto môže investovať do projektov, ktoré boli zmluvne dohodnuté v predchádzajúcich rozpočtových rokoch. V tomto prípade mesto aj napriek rozpočtovej stagnácii má z predchádzajúcich rokov zmluvne dohodnuté a čo je dôležité, schválené projekty financované z prostriedkov EÚ. Vďaka nim v tomto roku mesto môže realizovať hneď niekoľko zaujímavých projektov.

Zriadenie fyzikálnej učebne v

ZŠ. Projekt, ktorý je dotovaný nenávratnými finančnými prostriedkami z EÚ vo výške 30.000,00€ a spoluúčasti mesta. Tento projekt je pred dokončením a v septembri, keď sa žiaci vrátia do školských lavíc, budú môcť naplno využívať vybavenie tejto fyzikálno-chemicko-biologickej učebne.

Hasičská zbrojnica je projekt, ktorý bol schválený na konci roka 2019 a dotovaný z prostriedkov Ministerstva vnútra SR sumou 30.000,00€. Predmetom bude rekonštrukcia priestorov bývalej vrátnice s garážami v objekte Služieb mesta Tlmače, ktorá bude slúžiť nášmu Dobrovoľnému hasičskému zboru mesta. S jej rekonštrukciou by sa mohlo začať už v polovici júna.

Veríme, že nasledujúce roky nám umožnia postupnú alokáciu finančných prostriedkov do zveľaďovania týchto priestorov. Iste pozitívnu informáciou pre DHZM bude schválenie žiadosti o poskytnutie hasičského auta značky IVECO, ktoré by mohlo prísť do novorekonštruovanej zbrojnice už v lete.

V tomto roku by sme mali začať aj so stavebnými prácami na schválenom projekte „Komunitné centrum“ tiež z fondov EÚ. Realizácia projektu je schválená vo výške 180.000€ a so spoluúčasťou mesta. Škoda, že tento projekt nie je funkčný v tomto období. Deťom a rodinám zo slabších sociálnych pomerov by v čase „koronakrízy“ pomáhal napríklad pri online alebo prezenč-

nom individuálnom vzdelávaní.

Novinkou týchto dní je rozhodnutie o schválení žiadosti o nenávratný finančný príspevok vo výške 1.223.875,90 € na výstavbu Denného stacionára. Vo fáze podania žiadosti sme vás informovali, že prevádzka Denného stacionára by mala byť zriadená v objekte bývalej „šampusárne“. Prostredie ideálne pre našich starších a zdravotne postihnutých spoluobčanov, ktorým tak bude poskytovaná denná starostlivosť v čase, keď sú ich rodinní príslušníci v práci alebo sa nemá o nich cez deň kto postarať. Svoju jeseň života tak budú môcť stráviť obklopení spoločnosťou a starostlivosťou odborného personálu.

zkr

So športom v meste

„Koronakríza“ zasiahla všetky zložky života v meste, inak tomu nie je ani v športe. Zastavili sa všetky tréningy individuálneho aj skupinového charakteru, všetky podujatia či športové akcie. V Tlmačoch sa táto situácia negatívne prejavila aj pod vplyvom rozpočtového provizoria v meste. V zmysle zákona počas rozpočtového provizoria nie je možné poskytovať dotácie. Týka sa to aj všetkých športových organizácií a klubov pôsobiach v meste. Opatrenia v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 zišli o zmluvu finančných prostriedkov, nakoľko športové kluby nevykonávali svoju činnosť. V týchto dňoch s postupným uvoľňovaním opatrení začínajú kluby svoje tréningové procesy. Mesto im žiaľ ani v tomto čase kvôli rozpočtovému provizoriu, dotácie nevie poskytnúť.

Dlhodobou je jednou z ťažkôt tých problémov futbalu v meste, respektíve téma, kde futbal trénovať. V januári 2020 sa konalo zasadnutie členskej základne občianskeho združenia FKM Tlmače, na ktorom sa vtedajšie vedenie klubu

bu vzdalo svojich pozícií vo vedení klubu. Oficiálne však túto skutočnosť nepotvrdilo podaním žiadosti o zmenu v stanovách OZ na Ministerstve vnútra, ani nepožiadalo o zrušenie OZ. Zo súťaže sa však klub odhlásil. Naďalej však pretrvávajú situácia, kedy klub deklaruje, že nemá kde trénovať. Vlastník pozemkov ponúkol futbalovému klubu zmluvu o nájme „štadióna“. Parcely, na ktorých sa nachádza futbalový štadión v časti Orešie patria súkromnému vlastníkovi a v princípe je iba na ňom, ako s nimi naloží. Vlastník v tejto časti v budúcnosti počítá s developerským zámerom budovania rodinných domov. To, či pozemky použije na svoj developerský zámer, je jeho rozhodnutie a mesto Tlmače do rozhodovacej pôsobnosti vstupuje iba tak, že schvaľuje, či je tento zámer v súlade s územným plánom a samozrejme vstupuje do schvaľovacieho procesu projektu zo stavebného hľadiska a z hľadiska environmentálneho posúdenia. Je evidentné, že skutočnosť, že mesto nevlastní predmetné pozemky (parcely) vznikla historic-

ky po nejasných postupoch v prevodoch vlastníckych vzťahov. Od prvopočiatku existencie futbalovej tribúny nebol nik zapísaný ako vlastník tejto stavby a ani ako jednorozhodný vlastník parciel, de facto neexistuje. Mesto Tlmače malo jednorozhodnú príležitosť sa k parcelám, na ktorých štadión stojí dostať. Túto možnosť nevyužili a premrhali predloží predstavitelia mesta (primátor + poslanci) do roku 2014, keď bola na stole jasná ponuka vtedajšieho majiteľa. Potom sa už situácia z hľadiska možnosti získania parciel iba zhoršovala. Vlastník predal pozemky inému majiteľovi a tento (súčasný) nemá v záujme prevádzkovať na pozemkoch štadión. Všetky ostatné varianty sú žiaľ a na škodu mesta už iba nostalgiami za želaným návratom k minulosti. Aktuálne predložený zámer vlastníka v časti Orešie je vybudovať domovú zástavbu a mestu ponúknuť časť športovísk (vedľajšie

futbalové ihrisko s výmerou zodpovedajúcou pravidlám na hraciu plochu, bývalú kolkáreň a tenisové kurty). Do úvahy pripadá aj zámena týchto parciel za iný mestský pozemok v časti pred farským kostolom. Je len na rozhodnutí Mestského zastupiteľstva ako v tejto veci, keď vlastník ponuku predloží, rozhodnúť. Iste je smutné a všetkým, ktorí na tom mieste nechali mozole, chuť a čas postaviť niečo užitočné pre Tlmačanov, sa tento stav vníma ťažko. Nechali tam mladosť a kus života spojený so zážitkami a mnohými príbehmi. Akceptovať novú skutočnosť je ťažké. Na druhej strane si je potrebné uvedomiť, že postupom času sa menia mnohé veci, prichádzajú nové výzvy a príležitosti. Je dôležité sa týchto príležitostí chopiť a riešiť ich tak ako v minulosti, pre blaho našich občanov a rozvoj života v meste.

zkr

Zápisnice z jednotlivých Mestských zastupiteľstiev sú zverejnené na stránke mesta www.mestotlmače.sk alebo k nahliadnutiu na požiadanie na Mestskom úrade.

Čo robíme pre naše životné prostredie?

Význam ochrany životného prostredia čoraz častejšie odznieva na všetkých úrovniach. Je to prierezová téma, ktorá rezonuje v priemyselných odvetviach, v stavebníctve, v kultúre, vo verejnej správe či v odpadovom hospodárstve. V meste Tlmače sme túto tému uchopili predovšetkým z hľadiska ekológie, ochrany našej prírody, vytvárania zelených zón a ich revitalizácii, či podporou pobytu našich občanov na čerstvom vzduchu a v prírode.

Sme radi, že sa čoraz častejšie stretávame s občanmi, ktorým naša príroda nie je ľahostajná. Aj teraz počas „koronakrízy“ sme zazna-

intenzívne hovorilo o markantnom úbytku včiel a mnohé samosprávy prijali túto informáciu ako výzvu na podporu udržateľnosti prírodných biotypov pre včely a ostatný drobný hmyz. Vrámcami svojich katastrov zriadili ekolúky. Inak tomu nie je ani v Tlmačoch a tak už druhý rok po sebe sme v meste vyčlenili zóny bez kosenia v časti pred farským kostolom, na Lipovej ulici, na Ružovej ulici za poštou a v parku. V týchto dňoch okrem lúk plných farebných poľných kvetov, bylín aj liečivých bylín, tam nájdete bzukot drobného hmyzu a včiel.

Pozitívnu odozvu medzi ľuďmi má vytvorenie oddychovej zóny pri jazierku. Cesta k nej začala osade-

chodníka- Náučný chodník Plešovi- ca. Iniciatíva aj realizácia vzišla z radov Turistického klubu v Tlmačoch a pomáhala im pri tom mesto, obec Malé Kozmálovce a Služby mesta Tlmače. Ak ste sa po tejto trase ešte nevybrali, neváhajte, aj v našom „revíri“ je čo objavovať. Završením tohto projektu by malo byť osadenie vyhliadkového balkóna v časti pod vykryváčom. A verte, že je odtiaľ, čo pozeráť.

Obohatiť naše prostredie sa chystáme aj prostredníctvom výsadby necelej stovky stromov, ktoré

a likvidácie zeleného odpadu sme na jar zriadili dočasné kompostovisko v časti Topolky. Dobrou správou pre mesto je, že vrátený pozemok do vlastníctva mesta v časti Priemstav bude môcť časom slúžiť ako zberný dvor a v prípade, že by sme využili finančné prostriedky z fondov EÚ vieme v tomto priestore vybudovať kompostáreň. Výsledkom by bolo zhodnotenie zeleného odpadu a výroba kvalitného kompostu.

Na záver nám dovoľte sa poďakovať za vaše iniciatívy, ktoré sme

menali vysokú aktivitu ľudí, ktorí na svojich prechádzkach po okolí neváhali a zbierali odpadky, ktoré ako čierne skládky špatia a ničia prírodu. Tento jav má však aj druhú stranu mince, pribúdajú občania, ktorí vedome naše životné prostredie devastujú a prírodu chápu ako verejné smetisko. My v meste sme odhodlaní čeliť takýmto prejavom. Vrámcami rôznych aktivít sa snažíme zveľaďovať naše okolie. Naposledy zamestnanci úradu vrátane niekoľkých dobrovoľníkov zrevitalizovali a skrášlili chodník pred kostolom. Táto zóna dostala nový šat v podobe upravených záhonov, lavičiek aj smetných nádob. Ďalšou upravenou zónou je vyvýšený ostrov v parku na Lipníku, ktorý sa v lete iste odvdáči kvitnúcimi ružami, ozdobnými trávami a kríkmi plnými života. Teší nás, že park je často navštevovaný. Svoje miesto na exteriérovom fitnes ihrisku si našli mladí aj starší občania. V dolnej časti Tlmač pripravujeme úpravu križovatky Tekovská-Stará ulica v podobe vysadených ozdobných rastlín. Vlni sa

ním „prezliekarní“ pre našich „Ladových medvedov“ a pokračovala vytvorením niekoľkých piknikových miest, ohnísk a smetných nádob. Odvtedy je jazierko plné života. Pamätajte však, má slúžiť nám všetkým, preto sa k nemu správajme zodpovedne a riadme sa pravidlom, že všetko, čo tam prinesieme, si aj odnesieme, aby to po nás nemusel upratať nik iný.

Ďalšou významnou aktivitou pre pozdvihnutie krás nášho okolia bolo vytvorenie turistického náučného

financujeme prostredníctvom schválenej žiadosti o nenávratný finančný príspevok z fondov EÚ z projektu Zelené obce. Výsadbu, ktorá bola pôvodne plánovaná na jar tohto roku sme pre „koronakrízu“ museli posunúť a mali by sme ju realizovať už na jeseň.

Z pohľadu údržby

v meste zaznamenali a tými je čoraz väčší dôraz na krajšie a kultúrne okolie našich domov, výsadba kvetinových záhonov či ostrovčekov pred bytovými domami ako aj osádzanie, či oprava lavičiek pred vchodmi do domov.

Chráňme si naše životné prostredie. Tí, ktorí nás v Tlmačoch navštevujú, odchádzajú s pocitom, že navštívili mesto plné zelene a prírodných krás všade naokolo. Nedopustíme aby sa tieto pozitívne dojmy o Tlmačoch zmenili.

Dar pre Detský atletický klub Tlmače

(Dokončenie zo str. 1)

odbehnúť 1 kilometer a ani len netušili, že všetci ktorí sa zapoja podporia ich jesenné sústredenie. Ten deň kedy sa to dozvedeli prišiel symbolicky na Deň detí 1.6. Na náš tréning nás prišla pozrieť zakladateľka p. Evka Seidlová a p. primátor Miroslav Kupči a spoločne nám odovzdali šek v hodnote 300 eur, ktorý prebrali všetky deti aj s trénermi spoločne.

Ďakujeme Ronymu (Ronald Ďurovský) za super nápad zorganizovať virtuálny 37. ročník Tlmačského polmaratónu 2020 a oduševneným organizátorom, ktorí verili tejto myšlienke a podieľali sa na jej uskutočnení. Rovnako patrí naše poďakovanie i tým, ktorí sa ho zúčastnili zo všetkých kútov sveta od Pittsburgu až po Hongkong. ĎAKUJEME.

DAK Tlmače

Nádej

Charakteristickým rysom planéty Zem je živá hmota zložená z rastlínstva a živočíchov vrátane človeka. Teda príroda. Človek bol odjakživa obklopený prírodou a zaraďoval sa postupne do vždy väčšieho a väčšieho spoločenstva ľudí. No neboli by sme si mysleli, že sa raz zobudíme do takej ťažkej situácie, akou je pandémia vírusu. Akoby sa svet zastavil. Teraz naozaj môžeme pociťovať, ako nám niečo podstatné chýba – prítomnosť druhého človeka.

Musíme sa však chovať veľmi zodpovedne, aby sme ho uchránili. Snažme sa spoločne prekonávať prekážky a byť osožnými tejto spoločnosti. Veď každého z nás zaujímajú problémy dnešného sveta. Riešme ich, hľadajme cesty, ako by si ľudia mohli navzájom pomôcť. Uskutočňujme pomoc nielen slovom, ale aj v praxi. Musia o nej hovoriť naše skutky, aby sa z našich vzťahov nevytrácala úcta práve tam, kde je potrebná. Za ničím nesmieme dať bodku, pretože v živote treba dosť často začínať odznovu. Robme si náš život krajším. Slnko svieti, zemeguľa sa otáča a raz sa otočí tak, aby bolo dobre. Dúfajme, že nás budú zo-hrievať lúče takého slnka, ktoré už neuvidí nič zlého. Trpezlivo riešme problémy, ktoré sa v nasledujúcich dňoch, týždňoch pred nami vynoria. Bude sa nám dariť len v atmosfére vzájomnej ohľaduplnosti, rešpektu a úcte. Verme, že sa vrátíme na miesta, ktoré sme opustili a k svojim príbuzným.

Teraz prišli skutočné výzvy. Dokážeme ich splniť?

Mgr. Edita Andrášiová

Ján Krutý – deväťdesiatpäť ročný Tlmačan s dušou mladého človeka

Poobedie prvého júnového dňa sme strávili s pánom Jánom Krutým - nositeľom ocenenia Actus hominis 2015 a čestným občanom mesta Tlmače. Srdečne nás privítal vo svojom domove. Bez okolkov vyrozprával, ako nedávno doplnil zbierku vyznamenaní. Toto posledné mu prišla odovzdať pani Inna Kuznetsova - riaditeľka Ruského centra vedy a kultúry. Vyznamenanie priniesla v sprievode členov KVH Nitra. Vojnovému veteránovi bolo udelené pri príležitosti 75. výročia ukončenia II. svetovej vojny.

Významné ocenenie prezentuje Ján Krutý pokojne, s jasnou myslou, ktorú občas zastrie chvíľka premýšľania a usporiadania myšlienok. Všetky mená, situácie, ktoré sa v živom rozhovore pred nami premietajú, dávajú obraz o osobnosti, ktorá medzi Tlmačanmi žije. Človek skromný, priamy, s dávkou jemného humoru a životného optimizmu.

V jednoduchej krabici má uložené ocenenia a vyznamenania od najvyšších štátnych predstaviteľov: Československý vojnový kríž, Vyznamenanie z roku 1946 - Za víťazstvo, Rád národného povstania a mnohé iné. Pokojne dodáva, že prežil všetkých československých prezidentov...

Z Kollárovho diela odcituje stať a pridá niekoľko myšlienok dnešnej generácii, ktorá nesmie

zabudnúť. Veď všetko, čo dnes má, je vďaka státisícom účastníkom 2. svetovej vojny, ktorí neraz obetovali to najcennejšie - vlastný život.

Mgr. Veronika Árendášová

Naše okolie – to je vizitka našej kultúry

Epidémia, ktorá nás postihla má popri mnohých mínusoch aj viaceré pozitíva. Znížila sa doprava, lieta menej lietadiel, na cestách je menej áut, zlepšilo sa ovzdušie. Mnohé obce a mestá využili čas na zveľaďovanie a budovanie verejno-prospešných zariadení. Epidémia by však mala byť pre nás aj určitou výstrahou. Príroda, ako by nás chcela upozorniť, že sa k nej nesprávame tak, ako by si zaslúžila. Environmentalisti bubnujú na poplach, že nám hrozia ešte horšie „pandémie“ v podobe nedostatku vody, znečistenia životného prostredia. Znečisťujeme prírodu odpadmi, ktoré sa dostávajú do riek, do morí. Skládky odpadov ohrozujú spodné vody, ktoré boli dlho našim národným pokladom. Produkuje nadmerné množstvo odpadu. Máme síce kontajnery na separovaný zber, ale stačí sa pozrieť do týchto kontajnerov a vidíme, že sa tam často miešajú odpady. Takýto odpad potom nemôže byť spracovaný, ako triedený a takto potom zvyšujeme množstvo komunálneho odpadu, za skládkovanie, ktorého sa platí. Aj napriek tomu, že na každom kontajneri na plasty je obrátok, že by sme plastové fľaše mali zašliapnúť, aby zaberali miesta, robí to len málokto a tak zberné autá prevážajú viacej vzduchu, ako plastov. Disciplína pri triedení odpadov je tiež zrkadlom nášho vzťahu k životnému prostrediu.

Horšie je, ak odpadom znečisťujeme prírodu. Stačí prísť k Hronu, či k niektorej inej rieke a vidíme brehy znečistené odpadom. Celé vrecia odpadu nachádzame v lese, ba aj okolo ciest. Je to falošná predstava, že ak sa zavedie platba za komunálny odpad podľa naplnených kontajnerov, alebo ak sa budú kuka-nádoby prevažovať, že sa dosiahne zníženie produkcie odpadu. Národ slovenský je nesmierne vynachádzavý, ako ušetriť peniaze. Preto mnohí ľudia v takých obciach, kde zaviedli platbu podľa množstva odovzdaného odpadu, tento jednoducho vyvezú vo vreciach do prírody.

Pred časom som vošiel do lesa nad Kozárovcami. Voľakedy sme tam chodievali na dubáky. No namiesto dubákov som tam našiel celé vrecia odpadu. Podobne nám znečisťujú odpadom takito „šetrní“ občania aj okolie starej cesty okolo štadióna.

Ono to všetko začína výchovou. Ide mamička s dieťaťom, ktoré dostalo nejakú sladkosť a papirik – šup na zem. Tí starší podobne odhodí plechovku, alebo fľašku od nápoja, dospelý fajčiar škatuľku od cigariet, ohorok. Častokrát stačí urobiť pár krokov. Okolo lavičiek v parkoch, aj pod oknami domov je plno ohorkov. Pri vchodoch mnohých činžiakov bývajú škatule

na reklamné letáky, ale niektorí ľudia si ich mýlia so smetnými košími. Okrem letákov tam nájdeme plechovky, fľašky, škatuľky od cigariet, opalky cigariet. Je to len lenivosť zdvihnúť sa a odpad preniesť domov do odpadu. Preto, ako mnohí fajčiari dokážu svoje opalky dať do nejakého pohára a miesta zanechať čisté, iní nie?

Mesto sa nám snaží vytvárať pekné životné prostredie. Zo strany nás občanov by sa patrilo, toto prostredie udržiavať a zveľaďovať.

V Novej Bani pri náučnom chodníku Zvonička majú zaujímavú tabuľu, ktorá ľudí poučí, koľko času potrebuje príroda, aby sa odpad,

ktorý necháme v prírode, rozložil. Tak napríklad opalok cigarety, ktorý vyhodíte pri lavičke v parku, alebo z okna, tam bude strašiť ešte 15 rokov. PET fľaša, ktorú zanecháte v prírode, sa bude rozkladať 100 rokov, plastový pohár 70 rokov.

Pred niekoľkými rokmi som bol na zájazde v Nórsku. Bol som prekvapený, že tam som ani v prírode, ani v mestách a dedinách nevidel ani len jedinou fľašu, plechovku, ba ani len opalok cigarety. Všade čistučko. My si tu u nás doma nahovárame, akí sme Slováci, akí sme vlastenci, ale k svojej krajine sa tak nesprávame.

Text a foto: J. Burjaniv

Zo života Materskej školy Lúčik

MŠ otvorila svoje brány v novom roku 2020. Tento rok sme sa veľmi nemohli realizovať v aktivitách so snehom a s tým súvisiacim športom. Naše kreatívne pani učiteľky si pre deti pripravili mnoho úžasných tvorivých a zážitkových aktivít, cez ktoré sa deti mohli vzdelávať a zá-

roveň hrať.

Vo februári sme zorganizovali celoškolský Karneval, kde nás navštívila Spievanka a Kvetinka v podaní našich pani učiteliek Danky Považanovej a Janky Fazekašovej. Spoločnými pesničkami a rôznymi aktivitami vtiahli deti do deja aké-

hosi muzikálu a deti za splnené aktivity dostali odmenu vo forme vyrobených papierových darčiek. Na záver si celá MŠ zatancovala pár spoločných tancov a odfotili sa so Spievankou a Kvetinkou.

Predškoláci boli na návšteve Základnej školy, kde sa mohli zapojiť do vyučovacieho programu svojich starších kamarátov a ukázať im svoje vedomostné zručnosti. Navzájom si povymieňali vlastnoručne vyrobené darčeka a popriali veľa úspe-

chov vo vzdelávaní.

V marci nás zasakovala pandémia Koronavírusu COVID 19 a zostali aj naše brány MŠ zatvorené.

1.6. 2020 sa znova začne život v MŠ aj keď s náležitými opatreniami a preto si navzájom želáme, aby sme sa v zdraví vrátili všetci do normálneho života.

Nech sú tento Medzinárodný deň detí všetky detské oči rozžiarené šťastím.

Edita Rybárová

Z činnosti Základnej školy

Po zasadnutí krízového štábu mesta sa 13. marca zatvorili brány našej školy. A už 16. marca prišlo nariadenie od Ústredného krízového štábu SR, ktoré uzatvorilo školu na dlhší čas.

Keď zostalo ticho na chodbách, využili sme voľno na rekonštrukciu fyzikálno - chemickej učebne a priestorov suterénu, kde budú pre žiakov vybudované kovodielňa, drevodielňa a pohybové štúdio. Veľká vďaka patrí mestu Tlmače a aj poslancom mesta, ktorí sa pričínili o to, že žiaci budú mať skvalitnený výchovno-vzdelávací proces. Vyučovanie zatiaľ prebiehalo dištančnou formou, žiaci a ani učitelia nezaháľali a škola pre-

šla do virtuálneho priestoru. Po spoločnom úsilí sme vďaka nasadeniu pedagógov pokračovali vo výučbe a pričúli sa aj my niečomu novému.

Po všetkých týchto zmenách sme sa predsa dočkali rozhodnutia o znovuoživení našej školy, a to od 1.6. Samozrejme sa nástup nemôže uskutočniť bez dodržania prísnych hygienických pravidiel, ktoré musia dodržať nielen zamestnanci školy, ale aj nastupujúci žiaci. My ako vedenie sme sa na nástup žiakov pripravovali dlhodobo tým, že sme zabezpečili kompletnú dezinfekciu priestorov, pre zamestnancov máme dostatočný počet jednorazových rú-

šok a rukavíc. Vďaka obchodnému domu TESCO sú zabezpečené pre deti aj jednorazové papierové utierky, servítky a od Rady rodičov máme antibakteriálne mydlo.

Okrem týchto vecí sa musí návrat žiakov, síce len čiastočný, keďže nastupujú deti 1. až 5. ročníka, zabezpečiť aj po administratívnej stránke. Všetko je teda pripravené a teraz sa už môžeme tešiť na 1. jún. Deti ostatných ročníkov (t.j. 6. až 9.roč.) sa naďalej zostá-

vajú vzdelávať dištančne, teda zo svojich domovov.

Najťažšie zo všetkého, čo nás čaká, je dodržiavanie rozostupov, keďže vzdelávanie nie je len o vedomostiach, ale aj o emóciách. Deti prejavujú svoju radosť, ale aj smútok rôzne, preto nás všetkých čaká veľká výzva, na konci ktorej bude plnohodnotný nástup všetkých našich žiakov do školských lavíc.

Mgr. Helena Barátová

Každá minca má dve strany

Druhý školský polrok a aj nový rok 2020 sa niesol v hesle – zmena. V našej materskej škole sa v mesiaci február rekonštruovala jedna miestnosť. Ešte predtým ako Vám prezradím, ktorá to bola, môžete skúsiť hádať. Z miestnosti, každý deň cítiť vône, ktoré nie len našim detičkám spúšťajú slinky. Podľa nápovedy ste určite uhádli, že je to kuchyňa a máte pravdu! Vo vynovenej kuchyni sa bude pani kuchárka ešte lepšie variť ako doteraz. Vďačíme za pomoc kolektívu a technickým službám Tlmače, za precíznu a dobre vykonanú prácu. Ako som na začiatku spomínala, v novom roku, dovolím si ho spomenúť ešte raz. Zmena - pre našich škôlkarov, pre nás a pre ľudí z celého sveta nastala po

vyhlásení núdzového stavu pre pandémiu COVID-19. Určite sa u niektorých z nás veľa vecí zmenilo alebo pozastavilo, ale v každej zmene či situácii, musíme hľadať aj to pozitívne, pretože každá minca má dve strany. Vďaka patrí našej vláde za patričné opatrenia i keď nie každý s nimi súhlasí, no treba vydržať. Vďaka patrí nášmu mestu a dobrovoľníkom za opatrenia a bezpečnosť. Nám detičky už veľmi chýbajú, aj každodenné aktivity, ale na všetko treba čas. Predpokladám, že všetci sme si prešli istými fázami v tejto situácii, no určite netreba zúfať, pretože nakoniec všetko dopadne dobre. Prajeme vám veľa síl, zdravia, pozitívnu myseľ a samozrejme úsmev na tvári.

Júlia Valachová

Tlmačskí technici finišovali vo Volkswagene

Bratislavský závod Volkswagen láka stále čoraz viac návštevníkov. Dňa 22. decembra 2019 sa aj študenti I.E, II.D a III.E triedy zúčastnili hodnotnej odbornej exkurzie v najväčšom automobilovom koncernu na svete - závode na výrobu áut Volkswagen Bratislava. VW pôsobí na Slovensku od roku 1991. Bratislavský závod Volkswagen je jediným automobilovým závodom na svete, vyrábajúcim vozidlá piatich značiek pod jednou strechou - Volkswagen Touareg, Audi Q7, Volkswagen Up, Škoda Citigo, SEAT Mii a karosérie pre Porsche Cayenne. Viac ako 99 % jeho produkcie smeruje na vývoz do 148 krajín sveta. Bolo teda čo obdivovať, prezerať a na vlastné oči presvedčiť sa ako prebieha výrobný proces tejto značky áut.

Takúto príležitosť mal aj prvák Peter Szalay, ktorý nám prezradil jeho dojem z exkurzie: „Bola to pre mňa výborná exkurzia, kedy som sa na vlastné oči presvedčil, že tento závod vyrába autá najvyššej kvality za prísnych nielen bezpečnostných, ale predovšetkým technických a technologických podmienok. Tá

lanovka na prepravu hotových automobilov bola fantastickým momentom a prekvapením nielen pre mňa, ale aj pre mojich spolužiakov. Majú to fakt vymakané a profesionálne na vysokej úrovni.“

V rámci zaujímavej exkurzie si študenti technického zamerania prezreli jednotlivé pracoviská a obrovské výrobné haly, kde konštruujú vozidlá pre trh do celého sveta pomocou najmodernejšej techniky automobilového priemyslu. Žiaci mali možnosť

spojiť teóriu s praxou. Exkurzia bola zameraná na výrobný proces áut, ktorý sa skladá zo 6-tich fáz: lisovňa, karosáreň, lakovňa, montáž, výroba agregátov a Finish center.

„Zaujala nás predovšetkým lisovňa, kde sme doslova s otvorenými ústami z blízkosti pár metrov mohli v ten deň vidieť výrobu jednotlivých častí karosérie najnovšieho pripravovaného modelu auta na automobilový trh Porsche Cayenne. Treba povedať, že nám to dalo oveľa lepšiu predsta-

vu o výrobnom procese automobilov. Chcel by som aj ja budúci rok po skončení štúdia pracovať v tejto automobilke,“ doplnil jeden zo študentov druhého ročníka Sebastián Hajko.

Videli stovky pracujúcich robotníkov, ako vyrábajú autá. Veľa sa naučili a dozvedeli o výrobnom procese vo fabrike Volkswagen Bratislava, a to vďaka podrobnému a komplexnému výkladu sprievodcov.

Mgr. Marián Sabala

Tlmačskí technici pred Volkswagenom

Aká bledá je závisť

„Závidím cestám, že môžu viesť, závidím stromom okolo ciest,“ znie v jeden pieseň českého básnika Jiřího Grossmana.

Ak dovolíte, zamyslím sa spolu s vami nad vlastnosťou, ktorá pravdepodobne vznikla vo chvíli, keď jeden človek vlastnil viac ako druhý. A pretože doteraz nebolo a vlastne ani nie je na Zemi miesta, kde by všetci ľudia mali všetkého rovnako je závisť stará ako svet. Môžeme povedať, že sa nevyhne ani takému človeku, ktorý o sebe tvrdí, že nikdy nikomu nezavídel. Závisť je vlastnosť je prirodzená a vymiesť sa nedá. Vo vzťahoch medzi ľuďmi nás však zaujímajú, do akej miery ju vieme ovládať a v sebe krotiť, aby neprestúpila mieru únosnosti. Veď závisť medzi ľuďmi vie narobiť veľa zlého. Dokáže rozbiť dávne priateľstvá, pohnevať susedov, oddeliť od seba rodiny a dokonca doviesť aj do súdnej siene, kde iba paragrafy utišia rozvírenú hladinu.

Závidieť sa dá všetiču. Peniaze, majetok, uznanie, vzhľad, zdravie, povaha, schopnosti, mladosť, láska, pekné priateľstvo, vyrovnané manželstvo. Je pochopiteľné, že je príjemné môcť si dopriať, mať dostatok hmotného majetku, ale myslím si, že to, čo robí ľudí šťastnými nespočíva v hodnotách, ktoré sa dajú kúpiť za peniaze. O to však hlbšia a zákernejšia môže byť závisť. Množia sa anonymy, udania, ohovárania a úcta k človeku sa dostáva na pokraj nášho bytia. Život sa začína komplikovať, rušivo sa zasahuje do najkrajších ľudských vzťahov. Niekedy však nemôžeme takýmto nepríjemnostiam zabrániť. Avšak v súbore múdrych a šťastných ľudí nechýba schopnosť pripravovať si denné, možno týždenné, ba aj vzdialenejšie ventily preniknuté láskou k druhému človeku na uvoľnenie prežívaného napätia.

Človek by mal žiť tak, aby v ňom pohľad naspäť nevzbudzoval roztrpčenie. A tu ma napadá iná pieseň. Prišli mi z nej na um iné slová – zachráňte ľudí pred „ľuďmi“.

Mgr. Edita Andrášiová

FAŠIANGOVÁ ZÁBAVA

Tradičná fašiangová zábava tlmačských seniorov sa uskutočnila 25. februára t.r. v kultúrnom dome v dolnej časti mesta. Speváčka skupina PO-KU-S pripravila program fašiangových zvykov. Medzi seniorov prišli aj primátor Miroslav Kupčí a prednostka Zuzana Kotrus - Rákciová.

Foto a text: Ing. Jaroslav Burjaniv

MDŽ

Miestna organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska (JDS) v spolupráci s mestom Tlmače usporiadala oslavu MDŽ 9. marca 2020. Tlmačské seniorky prišiel pozdraviť primátor Miroslav Kupčí. Zablahoželel im k ich sviatku, poďakoval sa im za ich celoživotnú prácu. Tlmačským seniorkám prišli oslavu prijemniť žiaci ZUŠ-ky pod vedením svojich pedagógov. Oslava MDŽ bola poslednou spoločenskou akciou pred vyhlásením obmedzenia všetkých verejných zhromaždení.

Foto a text: Ing. Jaroslav Burjaniv

Spoločenská rubrika

Povedali si áno

Marian Števík
a Adrianna Vlnová

Martin Kováč
a Mgr. Petra Gábríšová

Narodili sa

Hana Pavlová,
dcéra Mateja a Tatiany

Mária Vreštiaková,
dcéra Jána a Barbory

Ela Tereková,
dcéra Dávida a Michaely

Jakub Pleva,
syn Tomáša a Veroniky

Zara Barčíková,
dcéra Andreja a Petry

Timon Spasič,
syn Róberta a Zuzany

Adam Hubinák,
syn Ondreja a Miroslavy

Jasmína Balázová,
dcéra Nikolasa a Miriamy

Timea Mesiariková,
dcéra Andreja a Simony

Opustili nás

Anna Skladanová, 71 rokov
Drahomíra Dragoňová, 80 rokov

Ján Vlček, 68 rokov

Jozef Miškovics, 79 rokov

Alžbeta Merovičová, 82 rokov

Oto Kotora, 61 rokov

Anna Havranová, 90 rokov

Jozef Šimon, 81 rokov

Július Kotrus, 95 rokov

Mária Kaločaiová, 86 rokov

Stanislav Vasaráb, 46 rokov

Ludovít Vlačuha, 77 rokov

Mária Kúdelová, 80 rokov

Anna Kováčiková, 84 rokov

Terézia Cintulová, 80 rokov

Helena Solčanská, 71 rokov

Helena Miklošová, 74 rokov

Ružena Tarkayová, 65 rokov

Anna Kotorová, 90 rokov

Elena Mäsiarová, 88 rokov

Oliver Miškovics, 51 rokov

Ján Gábríš, 76 rokov

Rozália Kotorová, 88 rokov

Štefan Kotora, 60 rokov

Marián Gerčák, 57 rokov

Július Šuranský, 80 rokov

Divadelné dni

pod Slovenskou bránou

memoriál bratov Držíkovicov

18. – 20. septembra 2020

Spoločenský dom Tlmače - Lipník

28. ročník

Osudy hradiska Hrádze v 20. storočí

1. ČASŤ

Štúdium archívnych materiálov môže neraz priniesť zaujímavé a prekvapivé zistenia. Tie pomáhajú skladať akési mozaiky histórie tak, ako je tomu aj v tomto prípade. Hradisko Hrádze pochádzajúce z 9. až 10. storočia, leží na návrší na pravom brehu Hrona. Dnes ho mnohí z nás poznajú skôr pod novším názvom Festúnok. Zaujímavosťou je tiež, že až do 2. polovice 20. storočia spadalo do chotárneho územia Kozároviec. Z jeho mohutného opevnenia ešte stále vidieť miestami až 3 metre vysoké kamenozemné valy, či priekopy. Svoje pohnuté osudy však hradisko zažívalo aj počas 20. storočia.

Prvýkrát ho v roku 1931 spomenul v Sborníku muzeálnej slovenskej spoločnosti archeológ Štefan Janšák. Ten hradisko, ktorého zemné valy štáli pozornosť na miestach pasienkov už v 19. storočí, bližšie preskúmal a zameral. V roku 1932 však hradisko pripadlo v rámci 1. pozemkovej reformy Pasienkovému spoločenstvu v Tlmačoch združujúcemu 32 vlastníkov. Prvé vážne ohrozenie tejto dovtedy autenticky zachovanej lokality prišlo s výstavbou cestného mosta cez Hron. Jeho výstavba začala v roku 1934 a kameň, ktorý bol potrebný do cestných násypov k mostu, bol ťažený v kameňolome priamo pod hradiskom. Teda v priestore, kde sa dnes nachádza benzínová stanica. Kameňolom začal postupne zasahovať

vať k okraju hradiska a hrozilo, že zničí časť jeho valového opevnenia.

Na túto hrozbu okamžite zareagovala v septembri 1935 dobová tlač. Tá informovala aj o hrozbe rozparcelovania priestoru hradiska a založenia viníc novými vlastníckmi. Odpoveďou už na druhý deň po vydaní článku bola reakcia historika umenia a pamiatkara Vladimíra Wagnera z vtedajšieho Štátneho referátu na ochranu pamiatok na Slovensku, ktorý ohlásil, že na obhliadku hradiska príde univerzitný profesor a archeológ Ján Eisner. Ten však hradisko navštívil až 29. októbra 1935 a vzápätí sformuloval potrebné opatrenia na záchranu lokality. Už vtedy Eisner kvôli hodnote hradiska prvýkrát vyslovil myšlienku dočasného alebo trvalého vyvlastnenia pozemkov, či predstihové archeologické preskúmanie hradiska. Autor jedného z dobových článkov uverejnených v tlači, položil v súvislosti s hroziacim zničením lokality oprávnenú otázku: „Kde budú vodiť profesori z Levíc a zo Zl. Moraviec svojich žiakov?“.

Ochranou hradiska sa následne po žiadosti Eisnera začali zaoberať Okresné úrady v Leviciach a Zlatých Moravciach. Okrem nich aj obvodné notariáty v Rybníku a Kozárovciach. Obecné zastupiteľstvo v Kozárovciach sa 30. decembra 1935 dokonca jednohlasne uznieslo, že požiada Štátny referát na ochranu pamiatok, aby hradis-

Plastický náčrt hradiska „Hrádze“

Ilustračný náčrt hradiska v jednom z dobových článkov.

ko zostalo aj pre budúcnosť zachované „...jestli sa tam nachodia také predmety a dôkazy, ktoré by bolo hodné zachovať pre budúce pokolenie ľudské“.

Spracované podľa materiálov zo Štátnych archívov v Nitre a v Leviciach a Pamätnej knihy obce Kozárovce.

PhDr. Matúš Martinák

Tlmačské halové dni 2020

Ako už tradične, aj tento rok sme sa stretli cez polročné prázdniny v tlmačskej hale, aby sme si pripomenuli už desiate výročie bez nášho hráča, spoluhráča, no najmä výborného kamaráta Jurka Krkošku. K už tradičným kategóriám sme tento rok pripojili kategóriu U6, ktorú sme v našom klube vytvorili minulý rok.

V piatok v rámci podujatia Športuje celá rodina nastúpili naši najmenší do nafukovacieho ihriska a to boli teda súboje! S podporou jedného rodiča sa prezentovali nasadením a neutíchajúcou túžbou po góloch. A že ich padlo dosť, o tom pochybovať netreba. Za poobedie sa odohralo parádnych 28 zápasov, vystriedalo množstvo detí a víťazmi sme boli všetci. Radosť v očiach a otázka, kedy budeme hrať najbližšie, hrala pri srdci všetkých zúčastnených. Vidíme sa teda opäť v nafukovacom ihrisku. Táto aktivita sa uskutočnila vďaka finančnej podpore Nadácie SPP.

Sobota je už tradičný termín pre Memoriál Juraja Krkošku. Už na 10. ročník zavítali do Tlmáč

dorastenci Tekovských Lužian, Čifár, Veľkého Ďuru a Veľkých Ludiniec. Domácimi boli spojený dorast Rybník/Tlmače, ktorý obhajoval prvenstvo z minulého roka. Prechádzal turnajom bez problémov, až na jednu remízu bez straty bodu. Druhé miesto si vybojovali vďaka lepšiemu vzájomnému zápasu Čifáre, tretí skončil Veľký Ďur. Na záver sme si mohli vychutnať akcie Tímu Juraja Krkošku a výberu turnaja.

V nedeľu sme pokračovali v doobedňajších hodinách kategóriou U9, ktorú suverénne ovládli Želiezovce a iba s jedným inkasovaným gólom sa stali víťazmi. Druhé miesto obsadil Čajkov a tretí skončil Starý Tekov. O najlepšom strelcovi sa rozhodlo v rozstrele troch hráčov, v súboji Kupču a Sedliaka zo Starého Tekova a Pizúra zo Želiezoviec. Víťazom sa stal prvý menovaný.

Hneď popoludní sa pokračovalo kategóriou prípraviek U11, domáce mužstvo privítalo Dudince, Krupinu, Starý Tekov a Kozárovce. Nadšené obcenstvo hnalo dopredu hráčov a tí sa ne-

nechali zahanbiť. Akcie a góly sa museli páčiť. O konečnom poradí rozhodol až rozstrel, pretože Dudince a Starý Tekov mali zhodné body, skóre aj vzájomný zápas. Šťastnejšie boli Dudince a vybojovali si druhé miesto. Domáci skončili s jedným víťazstvom na zemiakovej priečke.

Kategóriu starší žiaci U15 sa podujatie končilo v pondelok. Tento rok sa ukázali vo výbornom svetle domáci Spartakovci, po minuloročnom štvrtom mieste sme bez straty bodu vyskočili až na miesto najvyššie. O druhom mieste rozhodovalo až celkové skóre, Pukanec ho mal lepšie a vďaka remíze zo vzájomného zápasu skončil druhý. Bronzový stupienok obhájili Tekovské Lužany.

Aj desiaty ročník Tlmačských halových dní, v ktorom si spoločne zahrlo približne 300 mladých futbalistov či futbalistiek, je úspešne za nami. Spolu 31 družstiev odohralo dokopy 70 zápasov, a tak z pohľadu fanúšika bolo na čo pozeráť. Rozšírenie o ďalšiu kategóriu (deti od 3 do 6 rokov) prinieslo viac možností pre všetky kategórie mládeže športovať v našom meste. Vďaka patrí organizátorom, ktorí za štyri dni vytvorili podmienky, aby mládež v našom meste mala možnosť športovať. Veľká vďaka aj našim podporovateľom a pomocníkom,

bez nich by sme najväčšie športové podujatie v meste Tlmače nevedeli zorganizovať. Veľké ĎAKUJEM patrí sponzorom – Lea Pastoreková ZVARMONT, Reštaurácia Garaj, Stanley's pizza Levice, Róbert Otázik, Katarína Andrušková – Cukráreň Tlmače, Jaroslav Šumeraj – AAUDIO Starý Tekov, MM LIVE Tlmače, SB PRESS s.r.o. Levice, mediálny partner noviny Slovenská brána a ďalší. Či bude toto podujatie nabitie futbalom pokračovať aj o rok, je zatiaľ veľkou otázkou.

-mtm-

Tlmačský polmaratón sa behal aj v roku 2020!

(Dokončenie zo str. 1)

Ročník 2020 bol unikátny z niekoľkých dôvodov. Hlavným je samozrejme to, že sa nebehal fyzicky v Tlmačoch, ale každý si ho odbehol na trase, ktorú si sám zvolil. Vďaka tomu sa Tlmačský polmaratón behal nielen po celom Slovensku (okrem Tlmáč a okolia aj v Bratislave, na Orave, ba aj na východe v Košiciach či Michalovciach), ale aj po celom svete. Čerešničkou na torte boli účastníci z Hong Kongu Camille Sin Yin LOK (2:46:10 žena 50-59 rokov) a amerického Pittsburghu Ivana Igazova Gazarik (2:30:00 žena 40-49 rokov).

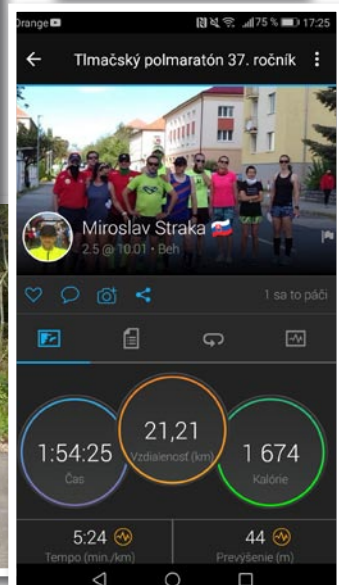
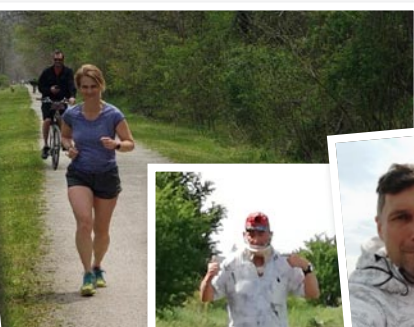
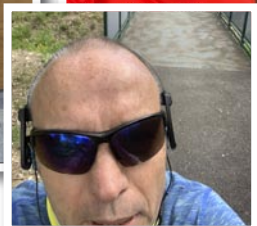
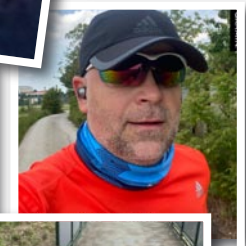
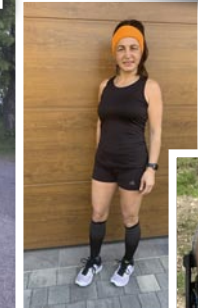
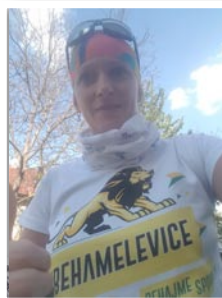
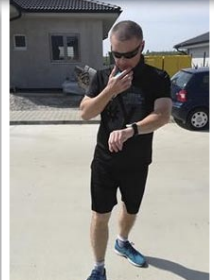
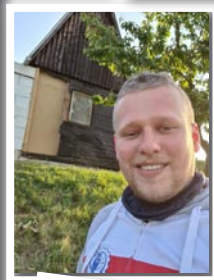
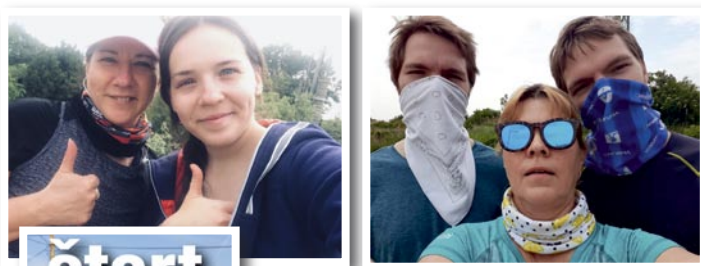
Je prirodzené, že tento rok o víťaza pretekov nešlo. Naopak, víťazmi sú všetci, ktorí sa zapojili a podporili významnú tradíciu Tl-

mačského polmaratónu a deti z DAK Tlmače. Preto každý dospelý účastník dostal symbolickú medailu a deti náramok. Vďaka virtuálnemu behu sa okrem pomoci mladým tlmačským talentom podarilo k pohybu motivovať aj ľudí, ktorí by sa inak klasických bežecských súťaží nezúčastnili, a rovnako bolo toto podujatie peknou reklamou nielen pre samotný Tlmačský polmaratón, ale aj pre Mesto Tlmače, Mestské kultúrne stredisko Tlmače, AK Tlmače a DAK Tlmače. Na záver si už len treba popriať, aby sme sa v roku 2021 už všetci – starí aj noví priaznivci Tlmačského polmaratónu – stretli osobne na štartovej čiare 38. ročníka v Tlmačoch!

Ronald Ďurovský

Tlmačský polmaratón 37. ročník - virtuálny

- Na tomto pamätnom 37. ročníku Tlmačského polmaratónu sme zaznamenali 153 účastníkov.
- Polmaratón absolvovalo 40 bežcov – z toho 28 mužov a 12 žien.
- 10 km trať zvládlo 61 bežcov, z toho 25 mužov a až 36 žien.
- Hobby beh – chôdza na 1 km zaznamenal 30 účastníkov a Detský beh 20 detí.
- 74 účastníkov celého podujatia bolo z Tlmáč, z blízkeho okolia, no nechýbali ani bežci z Košíc, Bratislavy, Michaloviec, Liptovského Mikuláša, Dolného Kubína, Nových Zámkov, Dunajskej Stredy, ba dokonca jedna účastníčka bola z Hong Kongu, druhá z Pittsburghu.
- Najstarším účastníkom bol bežec na 210 km z Bratislavy – 78-ročný.
- Podujatia sa zúčastnil aj primátor mesta Tlmače a tiež 15 členov AK Tlmače.

Atletický klub Tlmače

Členovia AK Tlmače vstúpili do novej bežeckej sezóny 2020 veľmi optimisticky.

Hneď prvý víkend – Trojkraľový – sa niesol v duchu viacerých podujatí. Milovníci kratších tratí ho oslávili v neďalekých Kozárovciach, kde sa konal 1. ročník behu medzi mostmi. Absolútnou víťazkou sa stala Katarína Bátorová, na stupni víťazov sa umiestnili i náš Ivo Došek a Iveta Kamenská. Trať si užili i Ľubomír Čačaný a Petronela Havranová.

O pár kilometrov ďalej sa na jubilejnom 10. ročníku Kolárovskeho maratónu a polmaratónu umiestnili na stupni víťazov na 1. mieste v maratóne Eva Seidlová (kategória žien nad 50 rokov), Viliam Nagy v polmaratóne (prvý v kategórii mužov nad 60 rokov) a v prvej desiatke sa umiestnili v polmaratóne aj Miroslav Bátorovský.

Eva Seidlová stihla ešte maratóny v Českých Budejoviciach a v Ostrave, netušiac, že s maratónmi je na dlhšiu dobu koniec. Posledné bežec-ké preteky v tejto pohutej dobe boli 8. marca v Majcichove.

Boli to Majstrovstvá Slovenska na 10 km. Prihlásených bolo 622 mužov a 230 žien.

Na týchto majstrovstvách sa nestratili ani bežci AK Tlmače. Katka Bátorová sa umiestnila na krásnom siedmom mieste, jej čas bol 0:39:13, Ivo Došek skončil v poradí mužov ako päťdesiaty druhý, jeho čas bol 0:35:21. Miroslav Bátorovský v kategórii mužov nad 50 rokov získal dvadsiate druhé miesto, jeho čas bol 0:43:19.

Len pre zaujímavosť – kategóriu mužov nad 70 rokov venovali aj u nás v Tlmačoch známemu bežcovi Tiborkovi Vaňovi – bol to jeho memoriál.

V súvislosti s Katkou Bátorovou treba spomenúť jej úspešnú účasť na Halových majstrovstvách Slovenska, ktoré sa uskutočnili v Bratislave 1. marca t.r. Na 155 m trati mala čas 5:09 a na 3000 m trati 10:59.

No a potom bol koniec všetkým plánom. Prišli všetkým dobre známe OPATRENIA, skončili sa, zrušili, resp. preložili všetky naplánované podujatia s tým, že ich realnosť sa nedá dopredu seriózne predpovedať.

Takže v skratke = všetci členovia AK trénujú a pripravujú sa podľa svojich individuálnych plánov. Uvidíme, čo prinesie 2. polrok.

Ivo Došek a Katka Bátorová na Majcichovskej desiatke. Foto: Miro Bátorovský

To, že sa 37. ročník Tlmačského polmaratónu uskutočnil – i keď „len“ virtuálne, za to patrí veľké ĎAKUJEM Ronaldovi Ďurovskému (viď predch. článok).

Naším bežcom to však nedalo a presne v deň pôvodného konania, v prvú májovú sobotu si ho spoločne prebehli, samozrejme pri dodržaní všetkých bezpečnostných opatrení.

-is-

ŠACHOVÝ KLUB MESTA TLMAČE

2. liga sezóna 2019/20 – už ukončená

Tlmačskí šachisti už v tejto sezóne stihli dohrať pre tlmačský šach najdôležitejšiu ligu, a to tú druhú. V nej obsadili skvelé 3. miesto so ziskom 17 bodov. Najlepšími hráčmi Tlmáč v 2. lige sa stali kapitán Dominik Béreš so ziskom 5 bodov z 10 partii a Vladimír Kaliský, ktorý získal 4,5 bodu z 8 partii. V tejto sezóne získali NŠK Tlmače aj cennú posilu FM Milana Maroša, ktorý odohral 4 partie.

5. liga sezóna 2019/20 - rozohraná

Tím NŠK Tlmače B v tejto sezóne ešte nestihol dohrať 1 dvojzápas 5. ligy proti družstvu MŠK Šahy, ktorý sa mal konať koncom marca 2020, no kvôli situácii s ochorením COVID-19 je zápas zatiaľ presunutý na začiatok júna, no napriek tomu nie je isté, či sa bude posledné dvojko dohrávať. NŠK Tlmače B sú na priebežnom 2. mieste s 20 bodmi so stratou 1 bodu na tím ŠK Levice D, ktorý už má ale dohrať všetky zápasy. Na priebežnom 3. mieste je tím z Nových Zámok, ktorý na Tlmače stráca 1 bod. Zatiaľ sú najlepšími hráčmi Tlmáč v 5. lige najkúsenejší hráč tímu, a to Alfréd Baroška so ziskom 6 bodov zo 6 partii a Oľeksandra Khovpei, ktorá získala tiež 6 bodov, no z 8 partii. Oľeksandra získala počas jej prvej sezóny aj prvé FIDE elo 1328.

MSR mládeže 2020

Päťka juniorov mala NŠK Tlmače reprezentovať na Majstrovstvách Slovenska mládeže v Liptovskom Mikuláši koncom apríla, no ani toto podujatie sa nekonalo kvôli koronavírusu. Tomáš Béreš, Róbert Bajnok, Tomáš Svorad, Oľeksandra Khovpei a Hana Havranová sa už pripravujú na nový termín MSR, ktoré sa majú konať cez letné prázdniny.

bs

Tabuľka podľa poradia - 2. liga sezóna 2019/20

Por.	Družstvo	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	TB1	TB2	TB3
1	KŠC Komárno B	*	5½	5½	5	4½	4½	6	7	5½	6	5½	30	55,0	0	
2	SIM-SIM Topoľčany	2½	*	4½	6	3½	7	5	5	5½	5	4½	24	48,5	0	
3	NŠK Tlmače	2½	3½	*	4	3	4½	4	5½	4½	5½	4½	17	41,5	0	
4	Šachový klub Levice	3	2	4	*	3½	3½	6½	5	5½	7	5	16	45,0	0	
5	Šachový klub Prievidza	3½	4½	5	4½	*	5	3½	3½	4	5½	2	16	41,0	0	
6	Slovan Duslo Šaľa	3½	1	3½	4½	3	*	4½	3	5½	4	6	13	38,5	0	
7	Športový šachový klub Šurany	2	3	4	1½	4½	3½	*	3	5½	6	5	13	38,0	0	
8	ŠK PK Trenčín	1	3	2½	3	4½	5	5	*	3½	3½	5½	12	36,5	0	
9	Šachový klub Považské Podhradie	2½	2½	3½	2½	4	2½	2½	4½	*	4	5½	8	34,0	0	
10	ŠKS Považská Bystrica B	2	3	2½	1	2½	4	2	4½	4	*	5	8	30,5	0	
11	Šachový klub Bašta Nové Zámky	2½	3½	3½	3	6	2	3	2½	2½	3	*	3	31,5	0	
12	Nitrianska šachová akadémia												*	0	0,0	0

Tabuľka podľa poradia - 5. liga sezóna 2019/20

Por.	Družstvo	1a	1b	2a	2b	3a	3b	4a	4b	5a	5b	6a	6b	7a	7b	TB1	TB2	TB3
1	ŠK Levice D	*	*	1	1½	2	1½	2½	2½	2	3	2	2½	4	4	21	28,5	0
2	NŠK Tlmače B	3	2½	*	*	3½	4			1	½	2	2	4	4	20	26,5	0
3	ŠK Bašta Nové Zámky D	2	2½	½	0	*	*	3	1½	2½	2½			4	2½	19	21,0	0
4	MŠK Šahy	1½	1½			1	2½	*	*	3	2½	2	2	4	4	17	24,0	0
5	ŠK Levice E	2	1	3	3½	1½	1½	1	1½	*	*	2½	3			13	20,5	0
6	OŠKA Pohronský Ruskov	2	1½	2	2			2	2	1½	1	*	*	3	4	11	21,0	0
7	Garamkovesdi Sakkbarátok	0	0	0	0	0	1½	0	0			1	0	*	*	0	2,5	0

TURISTIKA V PRVÝCH MESIACOCH ROKU 2020

Ťažko je písať o klasickej turisticko-činosti v tomto období. Všetky hromadné podujatia museli ísť bokom z obecných známych dôvodov. Opatrenia proti šíreniu vírusu COVID 19 nás zasiahli v plnej šírke. Ešte šťastie, že sme stihli výročnú členskú schôdzu v januári 2020. Predsa len pred vypuknutím pandémie vo februári sme uskutočnili 2 turistické podujatia. 8. februára sa usporiadala 33. ročník Memoriálu V. Pulniho – Zimný výstup na Sitno. Zúčastnilo ho vyše 60 účastníkov z okresných Klubov turistov (KST). Krásne počasie, výhľady a obnovená chata na vrchole, 12 km túra predstavovali nezabudnuteľné zážitky z vydarenej turistiky. 23. toho istého mesiaca naši 15-ti turisti boli na túre z Malej lehoty cez Vojšín a Sedlovú skalu do Novej Bane. Túra dlhá približne 15 km nenáročná, ale nádherná svojím okolím. Nevieť čím to je, ale túry, akcie organizované našim KST, sú vždy len pekné, alebo ešte krajšie. Takto to býva už vyše 20 rokov ako chodím na turistiku. Určite niekto drží nad nami hore ochrannú ruku a dožičí nám

smeru a miesta. Náučný chodník bude mať dĺžku približne 9 km. Síce nenáročný, ale bude mať aj strmější úsek na vršok Plešovice (318 m). Strmosť výstupu bude ale odmenená nezabudnuteľnými panoramatickými výhľadmi z vyhlídky v blízkosti vrcholu Plešovice. Práve vyhládka je najkomplikovanejším miestom celého chodníka. Technické riešenie musí rešpektovať požiadavky ochrany prírody, archeologických pamiatok a v neposlednej rade bezpečnosti pohybu. V súčasnej dobe sa tvorí výkresová dokumentácia prístupového chodníka k vyhládke plošine, zohľadňujúca hore spomínané požiadavky. Zabezpečenie výroby prístupových schodov (rebríka) bude náročné, ak nie neprekonateľné. Dúfame, že nájdeme riešenie. Súhrnne k tejto turisticko – investičnej akcii možno povedať nasledovné. Máme osadených 5 informačných tabulí, z toho už majú 3 aj náplň. Chýba nám osadiť 1 IT (Štart) a na 2 IT inštalovať náplň. Smerovníky s príslušnými tabuľkami sú osadené po celej trase chodníka. Najdôležitejšie bude ukončiť

Mapa náučného chodníka

níka umiestnená. Že rozostavanosť chodníka sa blíži k finále, možno vďačiť členom nášho KST a priateľom prírody, ktorí neváhali priložiť ruku k dielu. Organizátori zriadenia náučného chodníka a výbor

KST oceňujú šľachetnosť všetkých, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomáhajú dokončeniu užitočnej veci pre verejnosť.

Jozef Pecha

Klub slovenských turistov Tlmače

ŠKK Tlmače

Slovenský kolkársky zväz prerušil svoje súťaže po 22. kole, kvôli koronavírusu, keď sme doma odohrali 7.3.2020 ešte zápas s Priatel'ia BA. Posledný tréning sme absolvovali v utorok 10.3.2020 (4 hráči), no a potom sa uzavreli všetky športoviská do odvolania. Do ukončenia II. ligy Západ nám zostávalo odohrať 4 kolá. Dnes už je jasné, že sa súťažný ročník ukončuje bez dohrania zápasov. Ukončenie súťaže je bez určenia víťaza a bez určenia poradia a bez vypadávajúceho. V pláne máme v auguste začať prípravu na nový súťažný ročník, tréningami, priateľskými zápasmi a účasťou hráčov na letných turnajoch. Všetci hráči sa už tešia. Nakoľko kolkársky šport a aj iné športy majú v Tlmačoch peknú históriu by som chcel poprosiť pána primátora a poslancov mestského zastupiteľstva aby našli spoločnú reč a spoločnými silami hľadali riešenie ako vrátiť šport a športoviská do mesta. Tlmačský kolkár funguje s finančnej podpory mesta Tlmače, členských príspevkov a 2% daní. Nakoľko mesto funguje v rozpočtovom provizóriu a zatiaľ nám a ani iným organizáciám nebola schválená finančná podpora a preto je otázne či nazbierame dostatok finančných prostriedkov na celý nový ročník.

Hodu Zdar

Milan Vráblec

radosť z tohto krásneho športu. V marci už úradovala korona v plnej sile. Hromadné akcie sa pozastavili, turistika v prírode tiež. Tlmačskí turisti majú však ešte jednu aktivitu, ktorej náplň sa dá robiť aj počas obmedzení z korona vírusu. Náučný chodník Plešovice vyžaduje množstvo tvorivých prác pri riešení obsahových náplní informačných tabulí, smerových tabulí a pod. Nehovoriac o príprave rôznych dokumentov pre schvaľovací proces výstavby chodníka. Postupne sa uvoľňovaním obmedzení sme osádzali informačné tabule (IT), smerovníky s tabuľkami

práce na vyhládke v súlade s citovanými požiadavkami. Niekoľko fotografií z výstavby chodníka je možno vidieť v prílohe. Za doterajšou výstavbou chodníka sa skrýva veľké množstvo úsilia práce turistov, priaznivcov turistiky. Bez nezištnej pomoci organizácii Služby mesta Tlmače a JHJ Kovex by určite nebolo možné realizovať túto pomerne rozsiahlu akciu. Klub slovenských turistov týmto úprimne ďakuje obom firmám za významnú pomoc. Veľká vďaka patrí Mestu Tlmače a obci Malé Kozmálovce, na ktorej katastri je väčšina chod-